

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Diplomaci (2017/2018)**

Fakulteti	Shkencat Shoqërore Bashkëkohore
Cikli i studimeve	Cikli i dytë (Pasdiplomike)
SETK	120
Titulli	Magjistër i diplomacisë
Numri në arkiv i akreditimit [120]	03-619/3
Vendimi për fillim me punë	03-1619/19 (10.11.2017)
Data akreditimit	21.03.2017

Përshkrimi i programit

Programi studimor Diplomaci është dizajnuar për ta sqaruar konceptin e praktikave dhe procedurave për studentët rreth diplomacisë moderne dhe t'i ndihmojë ata të veprojnë efektivisht në komunitetin diplomatik. Programi është i dizajnuar për diplomatët, përfaqësuesit e lartë diplomatikë, përfaqësuesit rajonalë dhe ata ndërkombëtarë, për përfaqësuesit e organizatave ndërkombëtare dhe për bashkëpunëtorët ndërkombëtarë. Ky program është dizajnuar edhe për ata të cilët duan të bëjnë karrierë diplomatike në të ardhmen, të punojnë në qeveri apo në institucione dhe multi-korporata. Sfera e komunikimit ndërkombëtar, e drejta ndërkombëtare dhe tregu ndërkombëtar janë shtuar në disiplina akademike të cilat studiohen. Aspektet profesionale sqarohen nga diplomatët, politikanët, si dhe zyrtarët e lartë qeveritarë që do të vijnë si ligjërues apo profesorë vizitorë. Programi përmban 120 kredi të Sistemit evropian të transferit kreditor dhe përfshin studime të rregullta në katër semestra. Çdo semestër përfshin 30 kredi.

Karriera

Të diplomuarit mund të punojnë në ministrinë e punëve të jashtme në sektorin qeveritar dhe në fushën e diplomacisë ndërkombëtare, në sektorin e biznesit, në sektorin juridik, në polici, në bankat, në gazetari, në sektorin e menaxhimit të konsultuar, në biblioteka dhe mund të jenë ligjërues.

Rezultatet e të mësuarit

Njohuritë dhe të kuptuarit

- Ka njohuri të thella dhe kuptim përkatës për teorinë e diplomacisë.
- Ka njohuri specifike për bisedimet, për ndërmjetësimin dhe për mënyrat e tjera të zgjidhjes së konflikteve.
- Ka njohuri të caktuara për rolin e organizatave ndërkombëtare në diplomaci.
- Ka njohuri të qarta për politikën e jashtme dhe pjesëmarrësit kryesorë të saj (shtetërorë dhe joshtetërorë), të cilët e përbëjnë rrjetin e dinamikës në ministrinë e punëve të brendshme.

Aplikimi i njohurive dhe të kuptuarit

- Mund të angazhohen me sukses në detyra të vogla diplomatike, për të punuar në misionet diplomatike ose në

departamentet e punëve të jashtme, në ministritë e ndryshme si dhe mund të jenë anëtarë të organizatave të tregtisë ndërkombëtare dhe të institucioneve të tjera.

- Mund të punojnë si anëtarë të ekipit për zhvillimin e negociatave; të angazhohen për formulimin e qëndrimeve për çështjet ligjore ndërkombëtare.
- Mund të interpretojnë perspektiva teorike në marrëdhëniet ndërkombëtare në disa raste.
- E përshkruajnë rolin e diplomacisë në politikën botërore.

Aftësitë për të vlerësuar

- Gjykon për diplomacinë aktuale dhe proceset në nivel ndërkombëtar.
- Vlerëson qëndrime të diplomacisë nga tema të ndryshme të ndërlikuara ndërkombëtare.
- Ka aftësi të interpretojë të dhëna relevante për gjykim, të cilat janë pasojë e çështjeve relevante diplomatike.
- Mund të japë mendim kritik dhe të ketë qëndrime kritike për punën e organizatave diplomatike, siç është puna e ministritë së jashtme dhe misionet diplomatike.

Aftësitë e komunikimit

- Mund të shkruajnë letra në kuadër të komunikimit të caktuar diplomatik.
- Mund të prezantojnë dhe të shkruajnë punime shkencore dhe të përgatitin projekte hulumtuese në lëmin e diplomacisë.
- Mund t'i drejtohen auditorit me forma të caktuara për zgjidhjen e problemeve specifike në marrëdhëniet ndërkombëtare.
- Mund të zhvillojnë komunikim diplomatik dhe të shfrytëzojnë terminologji diplomatike me përfaqësues diplomatikë me misione në Maqedoni.

Aftësitë e të mësuarit

- Mund t'i zgjerojë njohuritë profesionale duke punuar në përfaqësitë diplomatike.
- Është i aftë t'i identifikojë nevojat e veta për punë të mëtejme dhe të zgjerojë njohuritë e veta për ta vazhduar mësimin individual lidhur me problemet globale.
- Mund të ndërmarrë dhe të zbatojë një mënyrë të re transparente në diplomacinë maqedonase me qëllim që ta realizojë perspektivën euro-atlantike në vend.

Lista e lëndëve

Semestri 1

- [MDP-01] [6.0 SETK] **Analiza politike**
- [MCDP1020] [6.0 SETK] **Institucionet ndërkombëtare**
- [MDP-02] [6.0 SETK] **Diplomacia publike**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore e lirë**

Semestri 2

- [MCPS3010] [6.0 SETK] **E drejta ndërkombëtare publike**
- [MDP-03] [6.0 SETK] **E drejta diplomatike dhe konsulare**
- [MCDP2010] [6.0 SETK] **Marrëdhëniet ndërkombëtare**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore e lirë**

Semestri 3

- [MCPA1010] [6.0 SETK] **Metodologjia e hulumtimit**
- [MDP-04] [6.0 SETK] **Globalizimi**
- [MCPA3040] [6.0 SETK] **Menaxhmenti politik**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 4

Description of courses

Lëndë obligative

- **Analiza politike**

Qëllimet e lëndës: - Njohja e qasjeve analitike dhe metodologjike në analizën e politikave; - Aftësia e vlerësimit në mënyrë kritike dhe të aplikojnë teoritë dhe metodat në politikën; - Njohja e debateve analitike në politikë; - Aftësia për të analizuar aspekte të politikës nga perspektiva të ndryshme; - Aftësia për t'i aplikuar teoritë e studimeve të rasteve;

- **Institucionet ndërkombëtare**

Në kuadër të kësaj lënde përfshihen çështjet teorike në lidhje me institucionet ndërkombëtare të nivelit universal dhe rajonal, me zhvillimin e tyre historik, rolin, funksionet dhe përgjegjësitë. Vëmendje e veçantë i kushtohet rolit të tyre në zgjidhjen e problemeve kolektive dhe çështjeve në politikën globale. Fokusi është në rolin e tyre në sferën e paqes dhe sigurisë, zhvillimin ekonomik, të drejtat e njeriut, në demokracinë dhe sundimin e ligjit. Po ashtu fokusohet edhe në organet kryesore të përcaktuara në kuadër të institucioneve përgjegjëse për arritjen e qëllimeve të caktuara.

- **Diplomacia publike**

Lënda ka për qëllim t'i paraqesë dallimet mes diplomacisë tradicionale dhe diplomacisë publike, si dhe rëndësinë e diplomacisë publike në marrëdhëniet ndërkombëtare. Kursi ka për qëllim të përcaktojë mënyrën e ndikimit të diplomacisë publike dhe si ajo ndryshon në proceset zhvillimore nëpër shtete.

- **E drejta ndërkombëtare publike**

Përmbajtja e lëndës është e përgatitur në atë mënyrë në të cilën studentët do të njihen me konceptet bazike të së drejtës ndërkombëtare publike, shpesh herë e identifikuar me të drejtën ndërkombëtare, e cila bazat e veta i ka aty kah shek. XVII, si e drejtë e popujve, për çka dëshmon qartë ekzistimi i organizatës universale, Organizata e Kombeve të Bashkuara. Do të njihen gjithashtu edhe me të drejtën ndërkombëtare publike bashkëkohore e cila i rregullon marrëdhëniet midis shteteve, midis shteteve dhe organizatave ndërkombëtare, marrëdhëniet në mes vetë organizatave ndërkombëtareshe, sjelljet e personave fizikë dhe juridikë për të cilat shtetet dhe organizatat ndërkombëtare konsiderojnë se janë të rëndësishme për to dhe për bashkësinë ndërkombëtare në përgjithësi.

- **E drejta diplomatike dhe konsulare**

Lënda siguron një pasqyrë për të drejtën diplomatike dhe konsullore, zhvillimin e saj historik, rastet nga praktika që lidhen me zbatimin e rregullave të tyre, fushëveprimi i përfaqësuesve diplomatikë dhe konsullorë dhe çështjet që lidhen me zbatimin e së drejtës diplomatike në sistemet nacionale. Lënda gjithashtu i analizon dhe i studion parimet e së drejtës ndërkombëtare, zbatimin dhe ndikimin e tyre në marrëdhëniet politike mes shteteve si dhe përdorimin e marrëdhënieve diplomatike në konfliktet ndërkombëtare. Lënda do të përqendrohet në kushtet formale për funksionimin e këtyre dy profesioneve (diplomat dhe konsull) duke u mbështetur në të drejtën diplomatike dhe konsullore.

- **Marrëdhëniet ndërkombëtare**

Përmes lëndës studentët duhet të nxiten të mendojnë për atë se çka ndodh në botë, t'i zotërojnë teoritë dhe ngjarjet të cilat u referohen marrëdhënieve ndërkombëtare. Kjo lëndë i njofton studentët me komponentët teorikë të marrëdhënieve ndërkombëtare, debatet kyçe dhe idetë në lëmin e marrëdhënieve ndërkombëtare, sidomos për konceptet bazike, aktorët e marrëdhënieve ndërkombëtare, politika ndërkombëtare, fuqia e marrëdhënieve ndërkombëtare. Ligjëratat do të jenë të fokusuar në politikën ndërkombëtare, ekonominë, politikën globale dhe mirëqenien, problemet aktuale dhe ato të së ardhmes, përfshirë këtu edhe konfliktet e armatosura, ekonominë, demografinë dhe mjedisin jetësor.

- **Metodologjia e hulumtimit**

Kjo lëndë është e dizajnuar për studentët të cilët përgatiten për punimin e tezës së magjistraturës. Qëllimet kryesore janë që studentëve t'u ofrohen mjete për konceptualizimin e tezës së tyre me qëllim të gjetjes së çështjes së hulumtimit si dhe njohjen e metodave për mbledhjen e të dhënave përmes analizës sasiore dhe cilësore. Lënda është e fokusuar tek problemet e metodave dhe teknikave sasiore, siç është analiza statistikore, tekste që janë të lidhura me teorinë dhe testimin e hipotezave. Më pastaj të rëndësishme janë, po ashtu, edhe temat për interferencë deskriptive dhe kauzale, longitudiale, studimet krahasimtare dhe studimet e rasteve. Qëllimi është analiza e të

dhënave cilësore, vënia finale e të gjitha praktikave teorike dhe veprave në funksion të dizajnit të shkrimit të temës.

- **Globalizimi**

- Studentët do të kenë një kuptim më të thellë rreth konceptit të globalizimit si fenomen i cili bashkon botën (Fridman).
- Do të kenë vizion për veten dhe shoqërinë në kushte të globalizimit. - Do të aftësohen për të debatuar në mënyrë inteligjente rreth globalizimit në dimensione të ndryshme, ekonomike, politike, kulturore, sociale dhe të mjedisit. - Do të aftësohen për të identifikuar pasojat e globalizimit dhe refleksionet problematike (për shembull, antiglobalizimi). - Do të aftësohen për të krahasuar perspektiva të ndryshme të globalizimit dhe për ndikimin e globalizimit në rrafshin nacional, rajonal dhe ndërkombëtar. - Do të kenë mundësi për të zhvilluar studim të strukturuar në "prodhim" apo (epi) fenomen të globalizimit.

- **Menaxhmenti politik**

Qëllimet kryesore të lëndës janë: - Përfitimi i njohurive të termit politikë publike dhe menaxhment. - Të njihet me mjetet kryesore për aktivitetet në lidhje me dallimet e proceseve politike në krahasim me kriteret politike. - Përfitimi i njohurive adekuate për përgatitjen e anketave dhe punës në teren. - Zbatimi i njohurive të përfituara nga lëndët tjera dhe ndërtimi i një metodologjie të posaçme për punimin e eseve dhe të punimeve seminarike. - Të analizohen proceset zgjedhore dhe mënyra e manifestimit të tyre. - Të përgatiten fjalime politike dhe të simulohet dukuria e ngjarjeve politike. - Gatishmëri për pjesëmarrje aktive në debate të organizuara nga Bashkimi studentor. - Aftësi për t'u përgatitur dhe për të marrë pjesë në projekte hulumtuese, si dhe prezantimin e rezultateve nga hulumtimet e realizuara. - Të determinojë metoda të ndryshme dhe të përdorë burime shkencore, të mësojë në mënyrë selektive dhe krahasimtare dhe t'i analizojë proceset politike.

- **Punimi i magjistraturës**

Pas dhënies së provimeve, studenti mund të fillojë me procedurën e paraqitjes, së punimit dhe mbrojtjes publike të temës së magjistraturës. Studenti zgjedh mentorin, me udhëzimin e të cilit e përgatit aplikimin e tezës së magjistraturës. Aplikimi patjetër duhet të lejohet nga Këshilli mësimor-shkencor i fakultetit. Pas punimit të versionit final të tezës së magjistraturës, Këshilli mësimor-shkencor formon komision tre anëtarësh, i cili përgatit raport, me çka pranohet ose refuzohet teza e magjistraturës. Raporti pozitiv miratohet nga Këshilli mësimor-shkencor dhe caktohet dita e mbrojtjes publike.

Lëndë zgjedhore

- **Bashkimi Evropian: institucionet, politikat dhe e drejta**

Kjo lëndë ka për qëllim që të njohë studentët me kompleksitetin dhe zhvillimin e Bashkimit Evropian, dhe me këtë edhe me zhvillimin e institucioneve (politikat dhe të drejtën), natyrën e tyre dhe veçoritë, legjislacionin dhe politikat. Njëkohësisht, qëllimi kryesor është njohja e studentëve me konceptet kryesore teorike dhe zhvillimin e Bashkimit Evropian, si dhe shqyrtimin e mundësive aktuale dhe sfidave të së ardhmes, me të cilat ballafaqohet Bashkimi Evropian, para së gjithash, në raport me institucionet e tij, me politikat dhe të drejtën.

- **Analiza e politikës së jashtme**

Pjesa teorike e përmbajtjes së kësaj lënde do të fokusohet në mënyrat dhe mjetet e komunikimit mes shteteve, ndikimit të opinionit publik dhe mediumeve në krijimin e politikës ndërkombëtare, ndikimin e subjekteve të ndryshme të brendshme dhe të jashtëm në përqendrimin mbi çështjet e caktuara të politikës ndërkombëtare. Pjesa praktike do të përqendrohet në analiza, diskutime të hapura dhe parashikime për ngjarje specifike që janë në zhvillim e sipër.

- **Historia e diplomacisë**

Përmes kësaj lënde studentët do të fitojnë aftësi teorike dhe metodologjike për të kuptuar diplomacinë dhe marrëdhëniet diplomatike nga perspektiva historike dhe ajo e tanishme. Studentët do të kualifikohen për një punë më të thellë dhe të pavarur hulumtuese në një kuptim më të gjerë i cili do t'u mundësojë një transmision të gjetjeve teorike, hulumtuese dhe shkencore dhe njohuri në praktikën shoqërore.

- **Lidershipi dhe zhvillimi organizativ**

Në lëndën lidershipi dhe zhvillimi organizativ, mësimi zbatohet si pjesë e programit studimor në administrimin publik. Lënda ka për qëllim që t'ua mundësojë studentëve mënyrën si liderët dhe udhëheqësit e zhvillojnë dhe zbatojnë arritjen e misioneve dhe vizioneve të organizatave të caktuara në sektorin publik, zhvillimin e vlerave të cilat janë të domosdoshme për suksesin e mëtejshëm dhe zbatimin e tyre përmes aktiviteteve të ndryshme dhe shprehive, si liderët dhe organizata do t'i zbatojnë dhe do të zhvillohen. Gjithashtu, për mënyrën se si organizata e zbaton misionin dhe

vizionin e saj përmes një strategjie të qartë të bazuar në mendimet e të gjitha palëve të interesuara dhe të përkrahur nga të gjitha politikat, planet, proceset dhe qëllimet relevante.

- **Zhvillimi i qëndrueshëm**

Në këtë lëndë studentët do të pajisen me njohuri të përgjithshme të cilat i referohen zhvillimit të qëndrueshëm si një koncept i ri i cili imponohet në skenën globale e cila mund të paraqesë një ndalesë në planetin Tokë. Studentët do të pajisen me dije rreth konceptit të zhvillimit të qëndrueshëm, kuptimin dhe konceptin superior për zhvillimin e qëndrueshëm, ndryshimet globale për mjedisin jetësor, të kuptuarit e parimeve dhe dimensionet e qëndrueshmërisë, do të jetë në gjendje të njihet me politikat e Bashkimit Evropian rreth zhvillimit të qëndrueshëm dhe do të kuptojë se si atë në rastin e praktikës së Maqedonisë krijohen si politika të kësaj kategorie. Njohuritë e marra në këtë lëndë do të ndihmojnë shumë për të përforcuar dijet dhe njohuritë e përgjithshme për zhvillimin e qëndrueshëm në nivel ndërkombëtar, në nivel të Bashkimit Evropian dhe vendeve anëtare të saj si dhe në Republikën e Maqedonisë.

- **Biznesi ndërkombëtar**

Përmes kësaj lënde studentët do të fitojnë njohuri në lidhje me biznesin ndërkombëtar. Kështu, studentët do të kuptojnë dallimin në mes teorisë dhe praktikës në biznesin ndërkombëtar, rolin e transaksioneve bankare ndërkombëtare, mënyrën e zbatimit të tyre, do të kuptojnë garancitë bankare dhe letrat e kreditit EUROLIBO si dhe kodet gjatë kryerjes së transaksioneve.

- **Sistemet politike bashkëkohore**

Qëllimet e lëndës: - Studentët të njoftohen me sistemet politike në drejtim të konceptit të tyre, karakteristikat dhe zhvillimit historik; - Studentët të pajisen me njohuri themelore për teoritë dhe konceptet e sistemeve politike kryesore; - Studentët do të mësojnë koncepte bazë të klasifikimit të sistemeve politike; - Studentet të jenë në gjendje të njohin specifikat e sistemeve të caktuara politike.

- **Protokoli diplomatik**

Në kuadër të pjesës teorike të kursit, studentët do të kenë mundësi t'i mësojnë karakteristikat kryesore të zhvillimit të protokollit diplomatik gjatë gjithë historisë. Vëmendje e veçantë do t'u kushtohet shenjave të protokollit bashkëkohor diplomatik dhe si rezultat i kësaj do të shqyrtohet praktika e shumë vendeve të zhvilluara në këtë fushë si dhe praktika e protokollit diplomatik në kuadër të organizatave ndërkombëtare.

- **Sistemet politike dhe administrative krahasuese**

Objekti kryesor i lëndës sistemet politike dhe administrative krahasuese, është që studentët e studimeve postdiplomike të fitojnë njohuri mbi parimet e institucioneve ekzistuese të administratës publike dhe menaxhimit politik të bazuar në pikëpamjet e ndryshme teorike në doktrinën e përgjithshme dhe në perspektivë krahasuese

- **Retorika**

Retorika, përgjatë historisë së vet prej mbi 2500 vjeçare, retorika shfrytëzohet për shënjimin e shumë gjërave, por sot me retorikë kuptojmë artin e bindjes nëpërmjet të gjuhës. Retorika shënon mënyrën në të cilën një individ ndërlidhet me një ide apo një ide me qëllim ta bindë tjetrin. Retorika karakterizohet me disa tipare kryesore dalluese. E përkufizon qendrën nga e cila, kjo lëmi, zbulohet. Retorika më së pari i përkufizon situatat e caktuara tipike të të folurit.

- **Multilingualizmi dhe multikulturalizmi**

Qëllimi i kësaj lënde është shqyrtimi i shumëgjuhësisë në shoqëritë multikulturore, si fenomen social. Ky fenomen është masiv në mbarë botën. Gjatë ligjëratave në mënyrë më të thuktë do të shqyrtohen termat: monokulturalizëm, shumëkulturalizëm, multikulturalizëm. Do të sqarohet nocioni nacionalizmi lingvistik, ku do të theksohet se të paktën ka dy forma të këtij nacionalizmi, ku njëra formë përplasat me tjetrën: për udhëheqësit e vendeve më të fuqishme nacionalizmi ka domethënien e zgjerimit, kurse për pakicat ai merr formën e rezistencës dhe të luftës për afirmimin e identitetit, përballë një presionit të tillë. Vend të shquar në program do të ketë edhe multikulturalizmi në arsim. Në shkollë për multikulturalizmin angazhohen për programe mësimore që përfshijnë përmbajtje që u përkasin kulturave të ndryshme.

- **Kapituj të zgjedhur të avancuar nga aplikacionet e TI për përpilimin e një punimi shkencor**

Qëllimi i kësaj lënde është: T'u tregojë studentëve elementet teknike, struktura e tekstit dhe dizajni i një punimi shkencor. T'u mundësojë studentëve të fitojnë njohuri më të thelluara dhe shkathësi nga kapitujt e zgjedhur të aplikacioneve TI që do t'u duhen për përpunimin e punimeve shkencore e profesionale. Zbatimi praktik i këtyre objektivave, gjatë përpunimit të punimit individual shkencor.

- **Kapituj të zgjedhur të avancuar nga aplikacionet për përpunimin statistikor të të dhënave**

Qëllimi i kësaj lënde është: T'u tregohen studentëve elementet teknike nga lëmi i statistikës: organizimi, përpunimi, krahasimi përmes analizave dhe publikimi i të dhënave. T'u mundësojë studentëve të përfitojnë njohuri dhe shkathtësi më të përparuara nga kapitujt e zgjedhur të avancuar të aplikacioneve për përpunimin statistikor të të dhënave. Zbatimi praktik i këtyre objektivave në përpunimin statistikor të të dhënave të marra nga pyetësorët, kontributet, studimet shkencore dhe dokumentet tjera.

- **Komunikimi profesional**

Lënda fokusohet në zhvillimin e atyre shkathtësive të komunikimit që janë thelbësore për funksionimin efektiv në botën profesionale. Studentët do ta mësojnë procesin e analizimit të një shumëllojshmërie situatash të komunikimit dhe t'u japin përgjigje adekuate po atyre. Ndër temat që do të përfshihen janë: komunikimi në organizata, komunikimi ndërpersonal dhe grupor, prezantimet gojore, intervistat për punësim, letrat profesionale të biznesit, si dhe shkathtësitë ndërpersonale, duke përfshirë dinamikën e grupit dhe punën ekipore.

- **Tregu i punës**

Qëllimi kryesor i lëndës "Tregu i punës" është t'i pajisë studentët e studimeve të ciklit të dytë me njohuritë bazë dhe njohuritë e thelluara në fushën e teorisë të tregut të punës, pastaj me mekanizmin e funksionimit të tij në ekonominë e tregut. Lënda "Tregu i punës" ka si mision t'u ofrojë dhe t'u mësojë studentëve kategoritë, ligjet dhe parimet kryesore me të cilat funksionon tregu i punës. Lënda u bën një analizë të hollësishme mënyrës së sjelljes dhe rolit që luajnë agjentët kryesorë të tregut të punës: individëve, firmave dhe qeverisë. Analiza mbështetet në dy kategoritë themelore: të kërkesës për punë dhe të ofertës së punës, të cilat gjejnë aplikim pothuajse në të gjitha temat që trajtohen në këtë lëndë. Njohuritë e përfituara nga studentët në këtë lëndë shërbejnë si bazë teorike themelore e domosdoshme për të kuptuar e përvetësuar teorinë dhe politikat e ndryshme që aplikohen në tregun e punës. Lënda synon që studentët të kuptojnë se si tregjet e punës shpërndajnë dhe përdorin në mënyrë efikase faktorin e rrallë të prodhimit, punën. Leksionet përfshijnë njohuri të koncepteve të kërkesës për punë e të ofertës së punës dhe aplikimit të tyre praktik; sjelljen e individëve në tregun e punës për të maksimizuar dobishmërinë e tyre; sjelljen e firmave në tregun e punës që synojnë maksimizimin e fitimit; rolin e qeverisë në tregun e punës, strukturat e ndryshme të tregjeve të punës: tregu i punës në konkurrencë të plotë, monopoli në tregun e punës, monopsoni në tregun e punës, roli i sindikatave në tregun e punës, monopoli bilateral në tregun e punës. Leksionet dhe diskutimet në klasë mbulojnë materiale të cilat mund të mos jenë në libër dhe disa aspekte të materialeve që përfshihen në librin bazë nuk do të diskutohen në klasë, por i lihen studimit aktiv të studentit. Prandaj studenti, për të garantuar suksesin në përvetësimin sa më të mirë të lëndës, duhet të jetë i pranishëm në leksion dhe seminar duke marrë pjesë në mënyrë aktive në diskutimin e problemeve të ndryshme që lidhen me tregun e punës.

- **Metodologjia e mësimdhënies**

Qëllimi i lëndës është t'i njoftojë studentët me qasjet themelore dhe metodat e mësimdhënies. Pritet që studentët të fitojnë njohuri dhe shkathtësi për përdorim të mjeteve për mësimdhënie aktive. Gjithashtu, lënda ofron qasje ndaj zhvillimit, mësimdhënies dhe të nxënësve si koncepte, si dhe ndaj normave themelore të cilat mësimdhënësve do t'u mundësojnë të ligjërojnë mbi zhvillimin e mendimit. Përmes kësaj lënde, studentët do të përfitojnë bazë teorike dhe strategji, me çka do të mund ta zhvillojnë të menduarit e tyre kritik, si dhe të menduarit kritik të studentëve.

- **Filozofia e shkencave shoqërore**

Kjo lëndë përfshin pajisjen e studentëve me informata që do t'u mundësojnë atyre përfitimin e diturive, shkathtësive dhe kompetencave në shkencat shoqërore, përfshirë metodologjinë e punës (sqarim, teoretizim, testim), aplikim të filozofisë (në veçanti individualizmi kundrejt kolektivizmit), natyra e racionalitetit, si dhe historia e teorisë dhe koncepteve. Ky modul ofron studim të avancuar të debateve aktuale lidhur me ontologjinë, metodologjinë dhe synimet e shkencave shoqërore. Lënda do të përqendrohet në çështjet qendrore të shkencave shoqërore: etno-metodologjia, evolucioni, fenomenologjia, racionaliteti, relativizmi, metodat shkencore, interpretime tekstuale. Rezultat e të mësuarit: Pas përfundimit të suksesshëm të lëndës, studentët do të jenë në gjendje: Ta kuptojnë qëllimin e shkencave shoqërore si dhe dallimin në mes të të sqaruarit dhe të kuptuarit të sjelljes njerëzore. T'i sqarojnë qasjet e ndryshme në shpjegimin e shkencave shoqërore në krahasim me shkencat shoqërore, specifikat e të qenit qenie njerëzore dhe fenomenet sociale. T'i kuptojnë strukturat sociale, praktikat, normat institucionet etj. si dhe relacionet në mes individëve dhe strukturave më të gjera shoqërore. Ta sqarojnë mbështetjen jo vetëm në fakte për individët dhe gjendjet e tyre mentale, por gjithashtu edhe rastet në të cilat fenomenet shoqërore nuk mundet të sqarohen përmes sjelljeve individuale.

- **Menaxhimi i projekteve**

Me përfundimin e suksesshëm të lëndës, studentët do të jenë në gjendje: Të planifikojnë aktivitetet e nevojshme për zbatimin e projektit, të identifikojnë ndërvarësitë e tyre, kohëzgjatjen si dhe kostot e tyre; Të përgatisin raportet e nevojshme dhe të kryejnë të gjitha komunikimet e nevojshme ndërmjet projektit dhe klientit, si dhe në mes të anëtarëve të ekipit dhe të aktorëve të tjerë; Të strukturojnë projektin dhe aktivitetet e tij përbërëse; Të përgatisin një

Gantt-tabelë dhe një plan të rrjetit për projektin dhe të identifikojnë kohën më të shkurtër të nevojshme për të përfunduar projektin; Të përdorin MS Project si një mjet në procesin e planifikimit, zbatimit dhe rishikimit të projektit; Të përcaktojnë projektin, të identifikojnë lëminë dhe objektivat e tij, si dhe të zhvillojnë specifikat e projektit;

- **Metodat e optimizimit**

Qëllimi i kësaj lënde është që t'i prezantojë teknikat e modelimit dhe të optimizimit me qëllim të aftësisë të studentëve në zhvillimin e modeleve të cilat shfrytëzohen për zgjidhjen e problemeve reale në lëmin e shkencave kompjuterike. Në mes tjerash kjo lëndë ka për qëllim ta analizojë rëndësinë e faktorizimit matricor si një mjet shumë i rëndësishëm që ofron modalitete për optimizimin e zgjidhjes së algoritmeve të ndryshme numerike me interes bazik për zgjidhjen e problemeve të ndryshme nga sfera e shkencave kompjuterike. Nëpërmjet kësaj lënde studentët do të kenë mundësi t'i mësojnë teorinë bazike të optimizimit edhe metodat për caktimin e optimumit. Do të analizohen metodat e ndryshme të optimizimit sikurse që është simpleks metoda, problemi i dualitetit si dhe sensitiviteti i problemeve të programimit linear. Qëllimi, po ashtu, është analiza e zbatimit kompjuterik të secilit problem të analizuar duke ofruar edhe modelin përkatës për optimizim.

- **Çështjet etike dhe e drejta në teknologjitë e informacionit (TI)**

Qëllimet e lëndës: Të zhvillon kuptueshmërinë për gjendjen reale në relacionet mes kompjuterëve, ndryshimeve të teknologjisë, shoqërisë dhe ligjit; Të vejë në pah rolin e fuqishëm që kompjuterët dhe profesionistët e kompjuterëve kanë në shoqërinë e teknologjisë; Të ofron të kuptuarit e çështjeve legale që janë relevante për lëminë e kompjuterizimit; Të ofron të kuptuarit e koncepteve etike që janë me rëndësi për shfrytëzuesit e kompjuterëve dhe profesionistët; Të kontribuon në arritjen e eksperiencës së nevojshme në shqyrtimin e çështjeve etike dhe zgjidhjen e dilemave etike.

- **Mbrojta e të drejtave të njeriut**

Qëllimi i kësaj lënde është: të njoftohen studentët me konceptin e të drejtës ndërkombëtare të të drejtave të njeriut, zbatimin e këtyre të drejtave në praktikë, ndikimin e tyre në krijimin e politikave nacionale, të nxiten studentët të mendojnë në mënyrë kritike për raportin mes të drejtës ndërkombëtare dhe asaj nacionale, të vetëdijësohen për ngjarjet aktuale ndërkombëtare, si ndikojnë ato në jetën e përditshme të njerëzve në botë, ti nxisë studentët ta japin kontributin e tyre në sferën e përgatitjes së ligjeve për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, me shpresë se ata që sjellin vendime do i marrin parasyshtë në procesin e krijimit dhe zbatimit të politikave shtetërore.